Ière Année, N° 11.
Juillet 1903.

Ia Jaro, IIa Numero.
Julio 1903.

Ie Jaar, Nr 11.
Juli 1903.

GAZETO ESPERANTISTA ELIRANTA ĈIUMONATE EN BELGUJO.

JOURNAL ESPÉRANTISTE BELGE MENSUEL.

BELGISCH ESPERANTISCH MAANDSCHRIFT.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) 0.25 fr.	**Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.**	**Het nummer (*8 bladz.*) 0.25 fr.**

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : F. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Avizo grava. — La abonantoj rusaj povas sendi la koston de sia abono per papermono (unu rublo). Poŝtmarkoj de ĉiuj landoj estos akceptitaj nur po du trionoj ($^2/_3$) de la valoro.

La personoj, kiuj sendos al ni almenaŭ sumon da kvin frankoj, estos enskribitaj kiel protektantaj abonantoj kaj ilia nomo estos presita en ia proksima numero.
Nia ĵurnala jaro komenciĝas la 15an de Septembro. Se oni abonas post tiu-ĉi dato, oni ricevas la jam elirintajn numerojn.

Les personnes qui nous enverront au moins la somme de cinq francs seront inscrites comme abonnés protecteurs et leur nom paraîtra dans un prochain numéro.
L'année de notre Journal commence le 15 Septembre. Si l'on s'abonne après cette date, on reçoit les numéros déjà parus.

De personen die ons ten minste de som van vijf franken toezenden zullen opgeteekend worden als inschrijvers-beschermers en hun naam zal in een aanstaande nummer gedrukt worden.
De jaargang van ons Blad begint met 15n September. Indien men zich na dien datum laat inschrijven, ontvangt men de reeds verschenen nummers.

ENHAVO.

1° Nia arbo.
2° Esperanto kaj la Kolektistoj.
3° Tra la Mondo Esperantista.
4° Kroniko Belga.
5° Esperanta Ekspozicio en Antverpeno.
6° Al la festeno edzeca.
7° Eksplodo.
8° Deziras korespondadi.
9° Novaj libroj.

SOMMAIRE.

1° L'Esperanto et les Collectionneurs.
2° A travers le monde Espérantiste.
3° Chronique Belge.
4° Une Exposition Espérantiste à Anvers.
5° Explosion.

INHOUD.

1° Esperanto en de Verzamelaars.
2° Dwars door de Esperantische wereld.
3° Belgische Kroniek.
4° Eene Esperantische Tentoonstelling te Antwerpen.
5° Uitbarsting.

A.-J. WITTERYCK-DELPLACE,

IMPRIMEUR-ÉDITEUR
BRUGES, NOUVELLE PROMENADE, 4.

DRUKKER-UITGEVER
BRUGGE, NIEUWE WANDELING, 4.

JOURNAUX ESPÉRANTISTES — ESPERANTISCHE BLADEN.

Lingvo Internacia, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*). Mr Paul de Lengyel à Szegzârd, Hongrie.

L'Espérantiste, fr. 5.00 par an comprenant l'inscription comme membre de la S. p. p. E. (*5.00 fr. 's jaars recht gevende tot de inschrijving als lid van de S. p. p. E.*). Mr Edouard Bréon, Secrétaire de la S. p. p. E. 6, rue du Levant, à Vincennes, près Paris.

Societo por Internaciaj Rilatoj (S. I. R.), fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*); avec l'organe de la Société (*met het orgaan der Maatschappij*) « **Lingvo Internacia** » fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Paul Fruictier, 27, boulevard Arago, Paris.

La Lumo, fr. 3.00 par an (*3.00 fr. 's jaars*) Mr A. Rembert, 79 rue St-Christophe, Montréal, Canada.

La Rondiranto, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. P. Oreŝkov, Plovdiv, Bulgarie.

La Holanda Pioniro, fr. 6.00 par an (*6.00 fr. 's jaars*) Mr Dreves Uitterdijk, Hilversum, Holland.

Bohema Esperantisto, fr. 3.50 par an (*3.50 fr. 's jaars*) Mr Ĉejka, Th. Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

L'Esperantista, fr. 4.00 par an (*4.00 fr. 's jaars*) Mr G. Giovanni, via S. Secondo, 22, Torino, Italie.

La Svisa Espero, fr. 2.50 par an (*2.50 fr. 's jaars*) Mr Th. Renard, 6, rue du Vieux Collège, Genève, Suisse.

Esperantistaj grupoj en Belgujo.

Poliglota Klubo en Bruselo, Esperantista Sekcio. Sidejo: Hôtel Ravenstein, rue Ravenstein, 11. Prezidanto: Sro Jos. Jamin, Sekretario Sro L. Blanjean.

Antverpena grupo Esperantista. A. G. E. Sidejo: Taverne Royale, Place Verte, 39. Vicprezidanto: Sro A. van Langermeersch; Sekretarioj, Sroj Ray. van Melckebeke kaj L. Jamin. Kunvenoj: Ĉiusabate je la 8 1/2 horo.

Esperantista Katolik-Universitata Grupo E. K. G. Sidejo: Lovano. Sekretario: P. Mattelaere, dum la libertempoj: rue de Groeninghe, Courtrai.

Esperantista Lovana Grupo. Sidejo: Taverne St Jean. Café Monico, rue de Diest. (Louvain, Leuven). Prezidanto Sro Edm. Vandieren. Sekretario Sro R. Dekeyser. Subsekretario P. Blaise, 205, rue de Namur, Louvain.

Esperantista Studenta Grupo. Sidejo. Gento (Gand, Gent). Provizora sekretario, Sro Em. Cauterman, studento, St Gilles-Waes.

Bruĝa Esperantista Grupo. Sidejo: Bruĝo (Bruges, Brugge). Provizora prezidanto: Sro A. J. Witteryck, 4, Nieuwe Wandeling.

Universitato Popola en St Gilles (Bruselo) Esperantista Sekcio. Sidejo: rue du Fort, 80. St Gilles-Bruxelles. Provizora sekretario: Sro L. Christiaens.

Esperantista Grupo en Lieĵo. Provizora sekretario: Sro Oudenne, rue Dossin, 10, Liége.

Esperantista Grupo en Gilly. Provizora sekretario: Sro Fr. Roelandt, Gilly-Sart-Allet.

Adresaro de Komercistoj akceptantaj uzadon de Esperanto.

eltirita de la gazeto « Lingvo Internacia »

Avizo. Nur la unua enpreso en « Lingvo Internacia » estas senpaga, ĉiu nova enpreso kostas kvindek centimojn, dekdu presoj = kvin frankojn; — por ĝiaj abonantoj: dekdu presoj du frankojn.

24. **Amsterdam**, Rokin, 50.
H. Gerlings, — Libristo-eldonisto.

25. **Prago** (Bohemlando), II, Str. Ferdinand.
Cêwêk Sŭlc kaj K-io, — Agentoj por vojaĝoj kaj informoj.

26. **Bruges** (Belglando), 4, Nouvelle Promenade.
A. J. Witteryck, — Presisto-eldonisto.

27. **Fleury** (Aude), Francl.
P. Burĵado, — Propraĵulo vinberkulturisto, abelkulturisto. Vinoj, mielakvo, mielo.

28. **Filipoplo** (= Plovdiv), Bulgarl., Str. Stacia.
N. N. Cipev, — Apotekisto.

29. **Budêjovice** (= Budweis), Boheml., Haas ul. 4.
Karel J. Jordan, — Drogisto.

30. **Angelliers** (Aude), Francl.
L. Blanc, — Farmaciisto.

31. **Avesnes** (Nord), Francl.
J. Lebon, — Pentristo, ornamisto.

32. **Lima** (Perulando)
Antonino Alvarado, — Farmaciisto.

33. **Pouilly**, par Saint-Seine-sur-Vingeanne (Côte-d'Or), Franclando.
Ch. Gribelin, — Komerca reprezentisto por vinoj, brandoj, likvoroj...

34. **Ornans** (Doubs), Francl., rue du Moulin.
Midoz, — Elektrista inĝeniero.

35. **Szegzàrd**, Hungarlando.
Paul De Lengyel, — Presisto; direktoro de la « Lingvo Internacia ».

(daŭrigota).

Ière Année, N° II.
Juillet 1903.

Ia Jaro, IIa Numero.
Julio 1903.

Ie Jaar, Nr II.
Juli 1903.

PRIX DE L'ABONNEMENT ANNUEL :	KOSTO DE LA JARA ABONO :	JAARLIJKSCHE INSCHRIJVINGSPRIJS :
2.50 fr. pour la Belgique ; 3.00 fr. pour l'étranger. 5.00 fr. (minimum) : abonnement de protecteur.	2.50 fr. en Belgujo ; 3.00 fr. en eksterbelgaj landoj. 5.00 fr. (almenaŭ) : protektanta abonanto.	2.50 fr. voor België ; 3.00 fr. voor den vreemde. 5.00 fr. (ten minste) : inschrijving als beschermer.
Un numéro (*huit pages*) 0.25 fr.	Unu numero (ok paĝoj) 0.25 fr.	Het nummer (*8 bladz.*) 0.25 fr.

Ĉefredaktoro — Rédacteur en chef — Hoofdopsteller : Jos. JAMIN, 55, rue des Drapiers, Bruxelles.
Cenzuristoj — Censeurs — Keurders : E. et L. BLANJEAN, 14, rue de Wautier, Laeken.
Abonoj — Abonnements — Inschrijvingen : M. SEYNAEVE, 3, rue de l'Avenir, Courtrai.
Presisto — Imprimeur — Drukker : A.-J. WITTERYCK-DELPLACE, 4, Nouvelle Promenade, Bruges.

Nia Arbo.

Originale verkita en Esperanto.

Verda arbo kreskadas jam de kelka tempo, kaj etendas pli kaj pli sian densan foliaron super tio, kio ĝin ĉirkaŭas ; ĝiaj radikoj ĉerpas la sukon per kiu ĝi nutriĝas el ĉiuj terajoj : tiel el la tero surverŝita de ŝvito de la laborantoj, kiel el la tero fruktigita de la homaj artoj ; tiel el la tero aliformigita de la penadoj de la homoj, kiel el la tero zorge kulturita de la homaj sciencoj. Ĝia trunko altsaltas fiere kaj majeste al la ĉielo kaj la multaj branĉoj kiuj naskiĝas el ĝi, malproksimiĝas kaj forportas ĝiajn fruktojn ĝis la popoloj la plej humilaj kaj la plej malproksimaj.

Ĝia nomo estas « Esperanto » kaj ĝia ombro malaperigis jam ĉiujn arbetojn kiuj kreskis ĉirkaŭ ĝi. La tuta arbo estas kovrita per folioj, burĝonoj, floroj kaj fruktoj kiuj ĝermadas ĉiam samtempe. Iom post iom ĝiaj nunaj burĝonoj aperos kaj multobliĝos dum la floroj ĝoje ekfruktiĝos. Tamen tiuj fruktoj kiel la verda foliaro produktiĝos eterne kaj neniam pereos. Por feliĉe kreski, la junaj burĝonoj bezonas la bonfarantajn radiojn de la suno « energio » kiu ilin revarmigas kaj ilian florigon akcelas. La branĉoj de nia arbo kovras jam multe da landoj kaj la civilizataj popoloj ekgustumas de nun ĝiajn unuajn fruktojn. Ian proksiman tagon, ĝia foliaro kovros la tutan mondon dum ĝiaj radikoj same ĉerpos la vivon en ĉiuj landoj, alkondukos ĝin al la trunko kaj tiu vivfonto, nutrita de ĉiuj popoloj, disdonos al ili ĝiajn fruktojn, tio estos la feliĉo kaj la universala frateco. La forteco de la unuaj kaj de la aliaj iĝos la forteco de ĉiuj kaj homo ŝajne vivados duoble ĉar la akireblaj sciojn alvenos al li de ĉie, sufiĉege kaj facile.

Steleto brilas super la pinto de nia arbo ; ĝi estas espera stelo. Ju pli la arbo kreskas kaj grandiĝas, des pli la steleto brilas ; la dolĉa lumo de espero, iom post iom, fariĝas ora flamo kaj la humila steleto brilos baldaŭ kiel triumfa astro.

Verda arbo kreskadas jam de kelka tempo kaj etendas pli kaj pli sian densan foliaron super tio, kio ĝin ĉirkaŭas.

Jos. JAMIN.

Esperanto kaj la Kolektistoj.

Inter la multenombraj personoj al kiuj la lingvo internacia povas fari neŝateblajn servojn, estas la kolektistoj je poŝtmarkoj kaj ilustritaj poŝtkartoj. La kolektado de tiuj ĉi du specoj da objektoj kreskis ĝis vera pasio, en tia grado ke ne ekzistas plu urbeto ia en la tuta civilizita mondo kiu ne havas sian filatelan societon, ne parolante pri la grandaj urboj en kiuj estas troveblaj duona dekduo da tiaj societoj, unuj pli vivoplenaj kaj multanaraj ol la aliaj. La filatelo havas siajn gazetojn, siajn jarlibrojn, siajn katalogojn, siajn internaciajn agencojn, eĉ siajn bankojn.

La poŝto ĉiutage dissendas amasojn da filatelaj sendaĵoj, aregojn da poŝtkartoj ilustritaj. Kaj vere, kia agrabla kaj samtempe instruoplena okupado estas la kolektado de tiuj ĉi kartonaj kvadratoj montrantaj al ni la plej belajn kaj glorajn konstruaĵojn, monumentojn, pejzaĝojn, akvofalojn, marbordojn, grotojn, k. t. p. de l' mondo, ne forgesante la naciajn tipojn kaj kostumojn el ĉiuj landoj : vere, oni povus, per bonelektita kolekto realigi la vojaĝon ĉirkaŭ la mondo en tri horoj, ne elirinta el sia domo ! — Kaj kian valoron povas atingi iaj kolektoj, tiel poŝtkartaj kiel poŝtmarkaj !

Ili estas iafoje kalkulataj per miloj da frankoj ! Iaj kolektistoj pagas cent frankojn kaj pli por unu poŝtmarko !

La filatelo fariĝis do institucio tutmonda, estanta komerco por unuj, amuzaĵo por aliaj, sed kreanta, en ĉiu okazo, senĉesajn kaj multenombrajn rilatojn pri interŝanĝo inter la plej malsamaj kaj diversnaciaj personoj. Sed, jen, tie ĉi precize ekaperas la malhelpo kaŭzita de la diverslingveco ; ĉiuj kolektistoj, efektive, ne estas multlingvuloj ; la gazetoj (inter kiuj estas organoj de internaciaj societoj) kaj aliaj presaĵoj estas redaktitaj en tiu ĉi aŭ tiu lingvo nacia. Multe da interesaj artikoloj kaj sciigoj estas do nekompreneblaj por granda nombro da societanoj aŭ aliaj legantoj. La petoj pri interŝanĝo estas ankaŭ faritaj en la lingvo uzita en la cetera parto de l' presaĵo : el tio povas sekvi multaj eraroj. La fremduloj dezirantaj ekinterŝanĝi, riskas ne bone kompreni kiaspecajn poŝtmarkojn aŭ poŝtkartojn liaj malproksimaj kolegoj deziras ricevi, aŭ ili ne komprenos la manieron kaj la kondiĉojn pri interŝanĝo. Tio estas ankoraŭ pli vera en la letera peto pri interŝanĝo; bonaj kolektistoj konfesis ke estas io ofta ricevi leterojn enhavantajn la plej ridindajn sensencaĵojn, la plej strangajn konstruojn frazajn, ke eĉ ili ofte tute ne

L'Esperanto et les Collectionneurs.

Parmi les nombreuses personnes auxquelles l'Esperanto peut rendre d'inappréciables services, il faut citer les collectionneurs de timbres et de cartes postales illustrées.

Le goût de ces collections a pris les proportions d'une vraie passion, à tel point qu'il n'existe plus le moindre bourg dans le monde civilisé entier qui n'ait sa société philatélique, sans parler des grandes villes où l'on peut compter une demi douzaine de ces sociétés, les unes plus florissantes et plus vivaces que les autres. La philatélie a ses journaux, ses annuaires, ses catalogues, ses agences internationales, voire ses banques. La poste distribue chaque jour des envois philatéliques, des masses de cartes postales illustrées. Et vraiment, quelle occupation agréable et instructive à la fois, que de collectionner ces carrés de carton nous montrant les constructions, les monuments, les paysages, les cataractes, les plages, les grottes les plus remarquables et les plus célèbres du monde, sans oublier les types et les costumes nationaux de tous les pays. Réellement, on pourrait, au moyen d'une collection bien choisie, réaliser le voyage autour du monde en trois heures, sans sortir de chez soi ! — Et quelle valeur peuvent atteindre certaines collections de cartes postales et de timbres ! Elles se calculent parfois par milliers de francs ! Certains collectionneurs payent un seul timbre cent francs et au delà !

La philatélie est donc devenue une institution universelle, constituant un commerce pour les uns, un amusement pour les autres, mais créant, en tous cas, des relations incessantes et nombreuses, en vue de l'échange, entre les personnes les plus différentes de condition et de nationalité. Mais c'est précisément ici qu'apparait l'inconvéniant provenant de la diversité du langage ; en effet, tous les collectionneurs ne sont pas polyglottes ; les journaux (dont certains sont l'organe de sociétés internationales) et les autres imprimés sont rédigés en telle ou telle langue nationale. Beaucoup d'articles intéressants et nombre d'informations sont donc incompréhensibles pour bien des sociétaires ou autres lecteurs. Les demandes d'échange sont aussi faites dans la langue employée dans le reste de l'imprimé ; de là, beaucoup d'erreurs. Les étrangers qui veulent commencer l'échange, risquent de mal comprendre quelles espèces de timbres ou de cartes leurs collègues éloignés désirent recevoir, ou ne saisiront pas la manière et les conditions d'échange. Cela est encore plus vrai dans les demandes d'échange par lettre ; de bons collectionneurs avouent que c'est une chose très fréquente de recevoir des

Esperanto en de Verzamelaars.

Onder de talrijke personen aan dewelke de internationale taal onschatbare diensten kan bewijzen, zijn de verzamelaars van postzegels en van postkaarten met zichten. Het verzamelen van deze beide soorten van voorwerpen is tot een ware drift geworden, in zoo verre dat er geen enkel steedje meer te vinden is in de gansche beschaafde wereld, dat niet zijne filatelische maatschappij bezit, zonder van de groote steden te spreken, waar een half dozijn dergelijke maatschappijen te vinden zijn, de eene levendiger en rijker aan leden dan de anderen.

De filatelie heeft hare kranten, hare jaarboeken, hare katalogussen, hare internationale agentschappen, zelfs hare wisselkantoren. De post verspreidt iederen dag tal van filatelische pakjes, tal van ansichtkaarten. En waarlijk, welke genotvolle en tevens leerrijke bezigheid is het verzamelen dier kartonnen vierkantjes die ons de schoonste en de glorierijkste gebouwen, monumenten, landschappen, watervallen, zeeoevers, spelonken, enz. der wereld, laten bewonderen, zonder de nationale types en kleederdrachten te vergeten: waarachtig na eenigen tijd verzamelen, zou men de reis om de wereld in drie uren kunnen ondernemen, zonder zijne woning te verlaten ! — En welke waarde kunnen sommige verzamelingen bereiken, zoowel van ansichtkaarten als van postzegels: ze wordt soms bij duizenden geschat. Vindt men geene verzamelaars die éénen zegel honderd frank betalen en nog meer ?

De filatelie is dus eene ware wereldinrichting geworden, eenen handel uitmakende voor dezen, een vermaak voor genen, doch, in alle gevallen, onafgebroken en tallooze betrekkingen ter verwisseling veroorzakend, tusschen personen van den meest uiteenloopenden aard en nationaliteit. Doch juist hier verschijnt de moeilijkheid door de verscheidenheid van talen teweeg gebracht. Alle verzamelaars zijn, inderdaad, geen veeltaligen, en de kranten (waaronder zekere de tolken zijn van internationale maatschappijen) en andere drukwerken zijn geschreven in deze of gene nationale taal. Vele belangwekkende artikels en berichten zijn dus onverstaanbaar voor vele leden of andere lezers. De vragen ter verwisseling zijn ook gedrukt in de taal die in het overige gedeelte van het werk gebruikt is: van daar, veel misverstand: de vreemdelingen die met het verwisselen een begin willen maken, loopen gevaar slecht te begrijpen welkdanige zegels of kaarten hunne verafgelegen makkers wenschen te ontvangen, of ze zullen de wijze en de voorwaarden der verwisseling niet verstaan. Dit is nog meer waar bij de schriftelijke vragen ter verwisseling: goede verzamelaars bekennen dat het iets onraars is, brieven te ontvangen die den belachelijksten onzin, den zonderlingsten zinbouw bevatten, dat ze zelfs dikwijls

komprenas tion kion komunikas lia korespondanto. « Mi tremas pensante kiajn sensencaĵojn mi devas esti skribinta en miaj leteroj, uzante fremdan lingvon » diras S° René Lemaire, « kaj oni tion nomas sin kompreni ? Mi tion nomas sin diveni ! » kaj la kaŭzo de ĉio tio estas denove niaj naciaj lingvoj, tro multenombraj, tro malregulaj kaj kapricaj por esti sufiĉe ellerneblaj de ĉiu homo.

Kiom tiuj ĉiuj rilatoj estus pli simplaj kaj pli fruktodonaj per la uzo de la lingvo internacia ! Ne plu da artikoloj nekompreneblaj, ne plu da anoncoj senfruktoportaj, ne plu da korespondaĵoj kun nesolveblaj enigmoj, sed ĉio klare kaj korekte redaktita en *unu sama* lingvo, la dua por ĉiuj, facile ellernebla kaj uzebla por ĉiuj, eĉ m e ĥ a n i k e komprenebla por ĉiuj, kiuj nesciis eĉ ĝian nomon !

Certe, kelkaj kolektistoj-Esperantistoj jam de nun tre bone komprenis kian utilon povas alporti al ili la uzado de Esperanto kaj enskribigis petojn kaj kondiĉojn en niajn diversajn gazetojn Esperantajn. La subskribanto de tiu ĉi artikolo mem prosperis kunigi belan kaj diversnacian kolekton da poŝtkartoj kun vidaĵoj, nur per la helpo de Esperanto : liaj korespondantoj, Francoj, Hispanoj, Portugaloj, Aŭstroj, Norvegoj, Svedoj, Bohemoj, Rusoj, Bulgaroj, Amerikanoj k. t. p. tre ofte skribis sur la karton, malgrandan priskribon pri la vidaĵo, io kio pligrandigas la intereson de l' kolekto.

L'Annonce Timbrologique, « organe international », publikigata en Bruselo sciigis en sia Januara numero de l' jaro 1903a, ke « kelkaj membroj de la Societo Franca pri filatelo klopodas por ke la katalogo poŝtmarka, preparita de tiu ĉi societo, estu tradukita en Esperanto » (Ni ne povas forgesi ke S° Dethier, direktoro de tiu ĵurnalo, estas unu el la plej malnovaj Esperantistoj Belgaj). — El « Le Cartophile », n° 30 (Marto 1903), ni sciigas ke en proksima Julio estos publikigita nova libro filatela, kiun tiu ĵurnalo nomas « okazontaĵo » por la kolektistoj poŝtkartaj-kaj-markaj ; tio estas jarlibro *internacia*, la unua el la speco, titolita « L'Annuaire Berry » en kiu oni trovos inter alie « malgrandan formularon en ses lingvoj por la uzo de l'interŝanĝantoj » kaj inter tiuj lingvoj, Esperanto.

La Holanda gazeto « Nieuwsbode der Ansichtskaartenwereld » kies direktoro, S° Kalis estas konvinkita Esperantisto, ankaŭ akceptis Esperanton. En la numeroj kiujn ni vidis de ĝi, la surskriboj de kelkaj rubrikoj estis presitaj inter alie en Esperanto.

---

lettres contenant les plus ridicules non-sens, les tournures de phrases les plus étranges ; que même souvent ils ne comprennent pas ce que leur communiquent leur correspondant. « Je suis effrayé en pensant quelles insanités je dois avoir écrites dans mes lettres, en me servant d'une langue étrangère » dit Mr René Lemaire, « Et on nomme cela se comprendre ? Moi j'appelle cela se deviner ! » Et la cause de tout cela se trouve encore une fois dans nos langues nationales, trop nombreuses, trop irrégulières et trop capricieuses pour être suffisamment assimilables pour chaque homme.

Combien seraient plus simples et plus fécondes toutes ces relations par l'emploi de la langue internationale ! Plus d'articles incompréhensibles, plus d'annonces infructueuses, plus de correspondances aux énigmes indéchiffrables, mais tout clairement et correctement rédigé en une seule et même langue, la deuxième pour tous, facile à apprendre et à employer par chacun, même *mécaniquement* compréhensible, à ceux qui ignorent jusqu'à son nom ?

Certainement, quelques collectionneurs Espérantistes ont dès ce moment déjà parfaitement saisi de quelle utilité pouvait leur être l'emploi de l'Esperanto, et ont fait insérer des demandes et des conditions dans nos divers journaux Espérantistes.

Le signataire de cet article même, a réussi à réunir une belle variété de cartes postales avec vues et ce par l'aide seule de l'Esperanto ; ses correspondants, des Français, des Espagnols, des Portugais, des Autrichiens, des Norvégiens, des Suédois, des Tchèques, des Russes, des Bulgares, des Américains, ont souvent ajouté sur leurs cartes quelques mots expliquant la vue, ce qui contribue à augmenter la valeur de la collection.

L'Annonce Timbrologique « organe international », publié à Bruxelles, annonçait dans son numéro de janvier 1903 que « quelques membres de la société française de philatélie s'emploient activement pour que le catalogue de timbres, préparé par cette société, soit traduit en Esperanto. (Nous ne pouvons pas oublier que Mr Dethier, directeur de ce journal, a été un des premiers Espérantistes belges). — Le « Cartophile » N° 30 (mars 1903) nous apprend qu'en juillet prochain sera publié un nouveau livre philatélique, ce que ce journal nomme un « évènement » pour les collectionneurs de cartes postales et de timbres ; c'est un annuaire *international*, le premier en son genre, intitulé : « L'Annuaire Berry » dans lequel on trouvera entre autre : « un petit formulaire en six langues à l'usage des échangistes » et parmi ces langues, l'Esperanto.

Le journal hollandais : « Nieuwsbode der Ansichtskaartenwereld », dont le directeur, Mr Kalis, est un Espérantiste convaincu, a également adopté l'Esperanto. Dans les numéros que nous en avons vu, les entêtes de quelques rubriques sont traduites en Esperanto. Nous avons encore lu dans « The

hoegenaamd niet verstaan wat hunne briefwisselaars willen mededeelen : « Ik huiver als ik denk welken onzin ik in mijne brieven moet geschreven hebben, als ik mij van eene vreemde taal bediende » zegt de heer René Lemaire, « en dat noemt men zich verstaan ! Ik noem dat zich gissen ! » en de oorzaak van dat alles is weeral in onze nationale talen, te talrijk, te onregelmatig en grillig om voldoende aan te leeren te zijn door eenieder. Hoe zouden al deze betrekkingen eenvoudiger en vruchtgevender zijn, door het gebruik der internationale taal ! Geene onverstaanbare artikels meer, geene vruchtelooze berichten, geene brieven met onoplosbare raadsels, maar alles helder en juist uitgedrukt, in ééne en dezelfde *taal, de tweede voor iedereen, gemakkelijk om aan te leeren en te gebruiken voor allen, zelfs mechanisch verstaanbaar voor diegene die tot haren naam niet kenden !*

Gewis hebben nu reeds eenige verzamelaars-Esperantisten zich rekenschap gegeven van het nut dat ze uit het gebruik van Esperanto kunnen trekken, en hebben vragen en voorwaarden in onze onderscheidene Esperantische kranten laten verkonden.

De ondergeteekende van dit artikel zelf is er in geslaagd, slechts door middel van Esperanto eene mooie en afgewisselde verzameling van ansichtkaarten te vereenigen : zijne korrespondenten, Franschen, Spanjaards, Portugezen, Oostenrijkers, Noorwegers, Zweden, Bohemers, Russen, Bulgaren, Amerikanen, enz. gaven soms op hunne kaart eene korte beschrijving van het gezichtje, hetwelk nog bijdraagt om het belang der verzameling te verhoogen.

L'Annonce Timbrologique *« organe international, » in Brussel uitgegeven, verkondigt in zijn januari-nummer 1903, dat « eenige der leden der fransche postzegelmaatschappij zich onledig houden, om den katalogus van zegels, door deze maatschappij voorbereid, in Esperanto te doen vertalen. » (Wij mogen niet vergeten dat de heer Dethier, bestuurder van deze gazet, een der oudste belgische Esperantisten is.) — Uit « Le Cartophile » n° 30 (Maart 1903) vernemen wij dat met Juli aanstaande een nieuw filatelisch boek zal verschijnen, dat deze krant eene « gebeurtenis » noemt voor verzamelaars van zegels en ansichtkaarten ; het is een* internationaal *jaarboek, het eerste zijner soort, getiteld : « L'Annuaire Berry » waarin men onder meer zal vinden « een klein formulier in zes talen, ten gebruike der verwisselaars » en onder die talen, Esperanto.*

De Nederlandsche krant « Nieuwsbode der Ansichtkaartenwereld » wiens bestuurder, de Heer Kalis, een overtuigd Esperantist is, heeft ook Esperanto aangenomen. In de nummers van dit blad die wij zagen, zijn de titels van eenige rubrieken onder ander in Esperanto gedrukt.

Wij lazen ook in « The picture postcard and Collector's Chronicle » (april 1903) van Londen, een artikel over Esperanto waarin de schrijver onze taal zijnen lezers zeer aanbevool.

Ni legis ankaŭ en « The picture postcard and Collector's Chronicle » (Aprilo 1903) el Londono, artikolon pri Esperanto en kiu la aŭtoro tre rekomendis nian lingvon al siaj legantoj.

Ni ne forgesu ankaŭ la diversajn ekspoziciojn de Esperantaj dokumentoj en kiuj certe la ilustritaj kartoj havis grandan parton kaj estos pruvintaj la utilecon de nia lingvo al multe da kolektistoj.

La leganto ĵus legis en la « Kroniko Belga » de tiu ĉi gazeto, kian belegan venkon faris Esperanto en la kongreso de la Federacio de la Belgaj Filatelistoj, okazinta en Gento la 7an de pasinta Junio ; tio, dank' al nia fervora samideano, So Coox.

Tio ĉio pruvas kiom la kolektistoj eksentas la utilon de lingvo internacia, kaj estas ja prave ke So René Lemaire, verkis Vortareton filatelan alpreníntan en la « kolekto aprobita de Dro Zamenhof » kaj kostantan nur 50 centimojn.

Esperu ni ke ĉiuj kolektistoj ĉiam pli konvinkiĝos pri la utileco kiu devenus de l' unueco de lingvo, kaj pri la neŝateblaj servoj de Esperanto en iliaj gazetoj, katalogoj, rilatoj, k. c. Kia utila entrepreno estus la eldono de gazeto tuta en Esperanto, difinita por la filatelaj aferoj! Kiu tion entreprenos ?

Finante, ni rememorigas ke kelkaj konsideras la kolektistojn kiel neŝatindulojn rilate al nia afero, ĉar ili okupiĝas pri aferoj ne tiel rekte utilaj kiel la komerco kaj la scienco : oni tamen pensu, ke la kolektistoj povas esti samtempe komercistoj aŭ scienculoj kaj ke, ekvidinte la utilon de nia lingvo en siaj filatelaj rilatoj ili ĝin ankaŭ ekuzos en siaj profesiaj korespondaĵoj; ke ili povas ĝin propagandi ĉirkaŭ si, sekve pligrandigi la nombron de niaj amikoj; kaj jen, tio estas ja unu el niaj gravaj klopodoj : oni tion ne forgesu !

L. COGEN.

Tra la Mondo Esperantista.

Morto, nekompatema, falĉadas en la Esperantistajn rangojn : abato F. X. I. Solis, unu el la unuaj apostoloj de Esperanto en Kanado kaj Honora Prezidanto de la Klubo « Progreso » en Montreal, subite mortis la 29an de Majo.

Abato Solis estis bela ekzemplo de sindoneco kaj memforgeseco ; sepdek unu jarojn li vivis kaj dum tiuj

picture postcard and collector's chronicle » (avril 1903) de Londres, un article sur l'Esperanto dans lequel l'auteur recommande notre langue à ses lecteurs.

N'oublions pas non plus les diverses expositions de documents Esperanto parmi lesquels les cartes illustrées ont certainement pris une part prépondérante et auront prouvé l'utilité de notre langue, à bon nombre de collectionneurs.

Le lecteur a pu lire dans la « Chronique belge » de ce journal quelle admirable victoire l'Espéranto vient de remporter au Congrès de la Fédération des philatélistes belges, qui s'est tenu à Gand le 7 juin passé, victoire due à notre fervent partisan Mr Coox.

Tout cela prouve que les collectionneurs comprennent l'utilité d'une langue internationale, et c'est à juste titre que Mr René Lemaire a composé un « Petit vocabulaire philatélique » admis dans la « Collection approuvée du Dr Zamenhof » et ne coûtant que 50 centimes.

Espérons que tous les collectionneurs se convaincront de plus en plus de l'utilité qui résulterait de l'unité du langage et des inestimables services que l'Esperanto leur rendrait dans leurs journaux, dans leurs catalogues, dans leurs relations etc. Quelle utile entreprise serait l'édition d'un journal tout entier en Esperanto, se consacrant aux intérêts philatéliques ? Qui l'entreprendra ?

Pour terminer, nous rappellerons que certaines personnes considèrent les collectionneurs comme des gens de peu de poids, par rapport à notre œuvre, parcequ'ils s'occupent de choses d'une utilité moins immédiate que le commerce ou la science ; qu'on se souvienne donc que les collectionneurs peuvent être en même temps commerçants ou savants, et que, s'étant rendu compte de l'utilité de notre langue dans leurs rapports philatéliques ils l'emploieront également dans leurs correspondances professionnelles ; qu'ils peuvent la propager autour d'eux et par conséquent agrandir le nombre de nos amis, ce qui est bien l'objet d'une de nos préoccupations les plus importantes, qu'on ne l'oublie pas ! L. COGEN.

A travers le Monde Espérantiste.

La Mort impitoyable, continue à faucher dans les rangs Espérantistes : l'abbé F. X. J. Solis, un des premiers apôtres de l'Esperanto au Canada et président d'honneur du club « Progreso » de Montreal, est mort subitement le 29 mai.

L'abbé Solis fut un bel exemple de dévouement et d'abnégation ; il vécut 71 ans et pendant ces derniers temps, il s'occupa

Vergeten wij ook de onderscheidene tentoonstellingen van Esperantische dokumenten niet, waarin gewis de ansichtkaarten eene ruime plaats zullen ingenomen hebben en menige verzamelaars nopens het nut onzer taal zullen hebben overtuigd.

De lezer heeft juist gelezen in de « Belgische kroniek » van dit blad, welke prachtige overwinning Esperanto is te beurt gevallen in het den 7 Juni l. l. te Gent gehouden Congres der federatie der Belgische Postzegel-verzamelaars, en dit dank zij onzen verkleefden aanhanger, den heer Coox.

Dit alles bewijst hoe de verzamelaars van het nut eener internationale taal bewust worden, en het is te recht dat de heer René Lemaire een « filatelisch woordenboekje » heeft daargesteld, dat opgenomen werd in de « Kolekto aprobita de Dro Zamenhof » en dat slechts 50 centiemen kost.

Laat ons hopen dat alle verzamelaars zich meer en meer zullen overtuigen van het nut van taaleenheid en van de onschatbare diensten welke Esperanto kan bewijzen in hunne kranten, katalogussen, betrekkingen enz. Welke nuttige onderneming ware het uitgeven van het blad, gansch in Esperanto, aan filatelische belangen gewijd ! Aan wie de onderneming ?

Om te eindigen herinneren wij dat sommigen de verzamelaars als weinig inachtnemenswaardig voor onze zaak beschouwen, omdat zij zich bezig houden met iets dat minder onmiddellijk nut afwerpt, dan de handel of de wetenschap. Men denke er aan, dat de verzamelaars te zelfdertijd handelaars of geleerden kunnen zijn, die, eens het nut onzer taal bewust in hunne filatelische betrekkingen, deze ook zullen gebruiken in hunne beroepsonderhandelingen ; dat zij onze taal rondom zich kunnen verspreiden, en bij gevolg het aantal onzer vrienden doen aangroeien hetgeen toch een onzer bijzonderste betrachtingen is : men vergete het niet !

Vertaling van L. COGEN.

Dwars door de Esperantische Wereld.

De onverbiddelijke dood maait zonder ophouden in de Esperantische rangen : de abt F. X. I. Solis, een der eerste verbreiders van het Esperanto in Canada en eervoorzitter van den club « Progreso » van Montréal, is schielijk overleden, den 29n Mei.

Eerweerde heer Solis was een prachtig voorbeeld van zelfsopoffering en zelfsverloochening ; hij leefde 71 jaren, hij hield zich in

ĉi lastaj tempoj li sin okupis pri Esperanto kaj bataladis en la gazetoj por ĝia triumfo tiel, kiel niaj plej junaj samideanoj.

Nia kunfrato « La Lumo » raportas : « Kvankam li nur sciis la estadon de Esperanto jam estante mal-
« junulo, tamen li ne ŝanceliĝis, li lernis, skribis, disvastigis, kiel eble plej bone, la novan lingvon, en nia
« lando (Kanado) .... Li do mortis en la breĉo, same kiel tiuj bravaj kavaliroj de l'antaŭa tempo ; tial lia
« memoro preteriros nian nuntempon. »

Je la nomo de la Belgaj Esperantistoj, ni sendas al lia familio kaj al niaj Kanadaj samideanoj, nian sinceran kondolencon kaj la espremon de la bedaŭroj, kiujn tiu funebra sciigo vekis ĉe ni.

***

La eldono, per literoj « Braille » de la libro de S^ro^ Th. Cart por la blinduloj « Premières leçons d'Esperanto » — Unuaj lecionoj de Esperanto — estas de nun ricevebla de S^ro^ Paul Fruictier, Boulevard Arago, 27, en Parizo ; la prezo estas kvin frankoj.

La apero de tiu libro estos certe unu el la plej grandaj bonfaroj de Esperanto ; ni tion diris kaj tion ripetas : ĝi estos, por la blinduloj, nova rimedo kaj por multaj el ili la sola rimedo komuniki kun la fremdaj blinduloj. La eldono de tiaj libroj kostas multe da mono ; feliĉe kelkaj kuraĝaj homoj laboradas kaj penas por la sukceso kiu donos, al tiuj nefeliĉuloj, la ĝojon kiun ni, vidantoj, akiras tiel facile kaj kiu, ĉe ili, estas tiel radio de suno falanta en la eternan mallumon. Ni petas ĉiujn, kiuj deziras ricevi detalojn pli longajn koncerne la Esperantan propagandon ĉe la blinduloj en Belgujo, ke ili sin turnu rekte al ni. Ankoraŭ ni petas ĉiujn, kiuj, per ilia riĉeco aŭ ilia influo, povas helpi tiun propagandon, sciigi nin pro tio ; ni transigos ilian monoferon al la amikoj kiuj akceptis direkti la movadon kaj iliaj influo kaj konsiloj estos ĉiam ricevitaj dankeme.

***

La Grupo de St Omer (Pas-de-Calais) organizis dum la festoj de la urbo Esperantan ekspozicion, ĝi ricevis la plej grandan sukceson. S^ro^ Deligny, la simpatia sekretario de la grupo skribas al ni, sur speciala poŝtkarto eldonita por kaj pri l'ekspozicio, ke la vizitintoj estis tre multnombraj, pli ol 3500 en sola tago, kaj aldonas ke li ricevis multajn demandojn pri la lingvo kaj la libroj montritaj.

d'Esperanto et combattit dans les journaux pour son triomphe tout comme nos plus jeunes partisans. Notre confrère « La Lumo » en parle ainsi : « Quoiqu'il ne connût l'existence de
« l'Esperanto qu'étant déjà un vieillard il n'hésita pas, il étudia,
« écrivit, propagea le mieux possible la nouvelle langue dans
« notre pays (le Canada)....... Il est donc mort sur la brèche,
« semblable à ces chevaliers du moyen âge ; c'est pourquoi sa
« mémoire survivra à notre époque. »

Au nom des Espérantistes belges, nous envoyons à sa famille et à nos partisans Canadiens, nos sincères condoléances et l'expression des regrets que cette triste nouvelle a éveillés chez nous.

***

L'édition en « Braille » du livre de M^r^ Th. Cart pour aveugles « Premières leçons d'Esperanto » peut être acquise, dès maintenant, chez Mr Paul Fruictier, B^d^ Arago, 27, à Paris ; le prix est cinq francs. L'apparition de ce volume sera certes un des plus grands bienfaits de l'Esperanto, nous l'avons dit et nous le répétons : ce sera, pour les aveugles, un nouveau moyen et pour beaucoup d'entre eux le seul moyen de communication avec les aveugles étrangers. L'édition de tels livres coûte beaucoup d'argent ; heureusement quelques hommes courageux travaillent à son succès ; celui-ci donnera, à ces infortunés, la joie que nous, voyants, acquérons si facilement et qui, pour eux, est comme un rayon de soleil tombant dans les ténèbres éternelles. Nous prions tous ceux qui désirent recevoir de plus longs détails concernant la propagande espérantiste chez les aveugles en Belgique de s'adresser directement à nous. De plus, nous prions tous ceux qui, par leur fortune ou leur influence, peuvent contribuer à cette propagande, de nous le faire savoir ; nous transmettrons leur obole aux amis qui ont accepté de diriger le mouvement et leur influence de même que leurs conseils seront toujours reçus avec reconnaissance.

***

Le groupe de St Omer (Pas de Calais) a organisé pendant les fêtes de la ville, une exposition Espérantiste qui obtint le plus grand succès. Mr Deligny, le sympathique secrétaire du groupe, nous écrit, sur carte postale spécialement éditée pour l'exposition, que les visiteurs sont très nombreux, plus de 3500 en un seul jour, et il ajoute qu'il reçut beaucoup de demandes concernant la langue et les livres exposés. Le groupe de Chaumont a également organisé une exposition, dont le succès

deze laatste tiiden met het Esperanto bezig, en even als onze jongste aanhangers, streed hij in de dagbladen voor zijne zegepraal.

Onze medebroeder « La Lumo » schrijft als volgt : « Alhoewel hij het bestaan van het Esperanto maar vernam als hij reeds een ouderling was aarzelde hij nogtans niet, hij onderzocht, schreef, en verspreidde ten beste mogelijk de nieuwe taal in ons land (de Canada).... Hij stierf dus op de bres, gelijk de ridders der middeneeuwen ; daarom zal zijne nagedachtenis onzen tijd overleven. »

In den naam der Belgische Esperantisten zenden wij aan zijne familie en aan onze Canadeesche voorstaanders de welgemeende deelneming in hun verlies en de uitdrukking van de spijt, die dat droevig nieuws bij ons heeft doen ontstaan.

***

De uitgave, volgens Braille's stelsel, van het boek des heeren Th. Cart ten voordeele der blinden « Eerste lessen in Esperanto, » kan men van nu af bekomen bij den heer Paul Fruictier, Boulevard Arago, 27, te Pariis ; de prijs is 5 frank.

Het uitgeven van dat boek zal zonder twijfel beschouwd worden als eene groote weldaad door het Esperanto bewezen ; voor de blinden zal het een nieuw middel zijn, om met vreemde blinden in betrekking te komen, ja voor velen het eenigste. Het uitgeven van zulke boeken kost veel geld ; gelukkig dat eenige moedige mannen het op zich genomen hebben den goeden uitslag er van te verzekeren ; deze zal aan de blinden het genoegen verschaffen, dat wij die zien, ons zoo gemakkelijk kunnen geven en die voor hen als een zonnestraal is, die hunne eeuwige duisternissen verlicht. Wij verzoeken degenen die meer inlichtingen begeeren nopens de esperantische verspreiding onder de blinden in België, zich rechtstreeks tot mij te wenden (J. Jamin). Daarenboven bidden wij ook dezen, die door hunne geldmiddelen of hunnen invloed, aan die verspreiding kunnen helpen, het ons te laten weten ; wij zullen hunnen stuiver aan de vrienden zenden, die het op zich genomen hebben die beweging te besturen, en zij mogen verzekerd zijn dat hun invloed zoowel als hun raad altijd met dankbaarheid zullen aanvaard worden.

***

De vereeniging van St Omaars (Nauw van Kales) heeft gedurende de stadsfeesten eene Esperantische tentoonstelling ingericht, die ten beste gelukt is. Heer Deligny, de gevierde schrijver van die vereeniging, laat ons op eene postkaart, die uitsluitend voor die tentoonstelling vervaardigd werd, weten dat de bezoekers in overgroot getal opkwamen, meer dan 3500 op éénen dag, en hij voegt er bij dat men hem menigvuldige inlichtingen nopens de taal en de tentoongestelde boeken gevraagd heeft.

La Grupo de Chaumont ankaŭ organizis ekspozicion kies sukceso ne estis malpli granda, raportas « Le Petit Champenois ». Ni gratulas niajn Francajn amikojn por ilia kuraĝa entrepreno ; ili vidas ke la sukceso rekompencas ilin kaj ni esperas ke ilian ekzemplon aliaj sekvos.

***

Ni trovis en la Junia numero de « l'Espérantiste » tre bonan artikolon de S^ro^ René Lemaire, titolatan : « La liberegaj Esperantistoj ». La aŭtoro kontraŭbatalas la manion, kiun havas multe da novaj samideanoj skribi ilustritajn poŝtkartojn kun peto de respondo al ĉiuj Esperantistoj loĝantaj en malproksimaj landoj, kies nomon ili trovis en la adresaroj. Tiu kutimo estas bedaŭrinda kaj ni esperas ke la artikolo de nia kunfrato haltigos la ekfluon de tio. Niaj ĵurnaloj havas specialan rubrikon en kiu oni ricevas la detalan enskribon de la petantoj : iaj pri ilustritaj poŝtkartoj, aliaj pri literaturo, sciencoj aŭ vojaĝoj, aliaj ankoraŭ pri komerco aŭ industrio k. t. p. Ni memoras niajn legantojn ke « La Belga Sonorilo » aldonas, sur ĝia verda koverto, adresaron specialan de komercistoj eltiritan de « Lingvo Internacia »; en nia speciala nomaro, kiu estas enlokigita en la ĵurnalo mem, niaj abonantoj povas peti enskribon senpagan.

De S^ro^ L. Hennebert, en Pont en Royans (Isère) Francujo, kiu jam eldonis propagandan poŝtkarton, ni ricevis la belajn ilustritajn poŝtkartojn kun portretoj de Doktoro Zamenhof kaj de la eminentaj Esperantistoj W. H. Trompeter, Ludoviko de Beaufront, René Lemaire, Charles Méray kaj Carlo Bourlet. La serio de tiuj ses portretoj kostas 0.90 frankon ; sin turni rekte al la adreso supredirita.

Jos. JAMIN.

Kroniko Belga.

Esperanto ĉe niaj filatelistoj. Grava sukceso. — En nia lasta numero ni anoncis ke S^ro^ J. Coox, membro de l' komitato de l' Antverpena Grupo Esperantista, estis proponinta al la « Federacio de l' Belgaj filatelistoj » ke ĝi oficiale akceptu Esperanton por siaj rilatoj kun la fremdaj landoj. Tiu propono estis ekzamenata ĉe la ĝenerala kunveno de l' dirita federacio, la 7^an^ de Junio, en « Hôtel des Notaires », Gento (ankaŭ sidejo de l'Esperantista studenta grupo). S^ro^ Coox, dum li disvolvis sian proponon, ne

n'a pas été moindre, nous apprend « Le Petit Champenois ». Nous félicitons nos amis français pour leur courageuse entreprise ; ils voient que le succès les récompense et nous espérons que d'autres suivront leur exemple.

***

Nous avons trouvé, dans le numéro de Juin de l'Espérantiste, un très bon article de M. René Lemaire; il est intitulé : « Les Espérantistes sans gêne ». L'auteur attaque la manie qu'ont beaucoup de nouveaux adeptes d'écrire des cartes postales illustrées, avec demande de réponse, à tous les Espérantistes habitant les pays lointains, dont ils trouvent les noms, dans les listes d'adresses. Cette habitude est regrettable et nous espérons que l'article de notre confrère, arrêtera son essor. Nos journaux ont une rubrique spéciale dans laquelle est détaillée la demande des intéressés : les uns pour les cartes postales illustrées ; d'autres pour la littérature, les sciences ou les voyages ; d'autres encore pour le commerce ou l'industrie etc. Nous rappelons à nos lecteurs que « la Belga Sonorilo » donne, sur sa couverture verte, la liste d'adresses spéciales de commerçants, de « Lingvo Internacia »; dans notre liste, qui fait partie du journal même, les abonnés peuvent réclamer une insertion gratuite.

De Mr L. Hennebert, à Pont en Royans (Isère) France, qui a déjà édité une carte de propagande, nous avons reçu les belles cartes postales illustrées avec les portraits du docteur Zamenhof et de quelques espérantistes éminents. La série de 6 cartes coûte 0,90 fr. s'adresser à Mr Hennebert.

Jos. JAMIN.

Chronique Belge.

L'Esperanto chez nos philatélistes. Important succès ! — Dans notre dernier numéro, nous annoncions que Mr J. Coox membre du Comité de l'Antverpena Grupo Esperantista, avait, proposé à la « Fédération des philatélistes belges » d'adopter officiellement l'Esperanto pour ses rapports avec l'étranger. Ce point a été examiné dans l'assemblée générale de la dite fédération, le 7 Juin dernier, à l'Hôtel des Notaires, à Gand (c'est aussi le local de l' « Esperantista Studento grupo »). Mr Coox, tout en développant sa proposition, ne laissa pas échapper l'occasion de faire connaître, en détail, aux assistants, la question de la L. I. ainsi que les qualités de l'Espe-

De vereeniging van Chaumont heeft insgelijks eene tentoonstelling ingericht wier wellukken niet minder was, gelijk wij het vernemen door « Le Petit Champenois ». Wij wenschen onze Fransche vrienden geluk over hunne moedige onderneming; zij zien dat bijval hunne belooning is en wij verhopen dat anderen hun voorbeeld zullen navolgen.

***

In het Juni-nummer van den « Espérantiste », hebben wij onder hoofding « De Vrijpostige Esperantisten » een prachtig opstel gelezen, door den heer René Lemaire geschreven. Schrijver randt de zonderlinge gewoonte aan van sommige aanhangers die aan al de Esperantisten van verre streken, waarvan zij den naam in adreslijsten gevonden hebben, versierde postkaarten sturen, met verzoek van antwoord. Zulke gewoonte is beklagenswaardig en wij hopen dat het artikel van onzen medebroeder die beweging zal tegenhouden. Onze dagbladen behelzen eene bijzondere afdeeling in welke men het uitgebreid verzoek der belanghebbenden vindt : eenigen voor versierde postkaarten, anderen voor letterkunde, wetenschappen of reizen, anderen nog voor handel of nijverheid, enz. Wij herinneren aan onze lezers dat « La Belga Sonorilo » op den groenen omslag, eene adreslijst geeft van handelaars, getrokken uit « Lingvo Internacia » ; in onze bijzondere namenlijst die in het tijdschrift zelf geplaatst is, mogen onze inschrijvers eene kostelooze inlassching vragen.

Van den Heer L. Hennebert, te Pont en Royans (Isère) in Frankrijk, die reeds eene propagandakaart uitgegeven heeft, hebben wij schoone versierde postkaarten ontvangen met de portretten van den Doktoor Zamenhof en van eenige voorname Esperantisten. De reeks van 6 kaarten kost fr. 0.90; zich te wenden naar M. Hennebert. Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Belgische Kroniek.

Het Esperanto bij onze postzegelverzamelaars. Belangrijke uitslagen ! — *In ons laatste nummer kondigden wij aan dat M. J. Coox, lid van het Komiteit der* « Antverpena Grupo Esperantista, » *aan de* « Fédération des philatélistes belges » *voorgesteld had het Esperanto voor de betrekkingen met den vreemde officieel te aanvaarden.*

Dit punt is onderzocht geworden in de algemeene vergadering van gemelden bond, op 7 Juni laatst, in het « Hôtel des Notaires » *te Gent, (het is ook de vergaderplaats van de* « Esperantista Studenta Grupo »). *M. Coox, zijn voorstel ontwikkelende, nam de gelegenheid waar de zaak van de L. I. in hare bijzonderheden,*

maluzis la okazon por detale konigi al la aŭdantaro la demandon pri la L. I. kaj la kvalitojn de Esperanto. Lia sukceso estis tre granda : nia lingvo tre simpatie estis akceptata kaj fine la federacio 1e/ aliĝis al la Delegacio por la enkonduko de L. I. kaj elektis kiel delegiton Son Coox, 2e/ akceptis Esperanton kiel sian oficialan organon por siaj internaciaj rilatoj kaj nomis Son Coox Esperantista sekretario de la federacio; (vidu sur la kovrilo la anoncon pri tio).

Jen certe tre granda sukceso, kiu tre honoras la iniciaton kaj la fervoron de nia sindona kunbatalanto. Esperanto oficiale akceptita de federacio enhavanta societojn de ĉiuj flankoj de tuta lando, tio estas okazintaĵo treege grava kaj pro ĝia signifo mem, kaj pro ĝia influo en la disvastigo de Esperanto inter la anoj de tiu federacio, kaj ankaŭ precipe, laŭ pli ĝenerala vidpunkto, pro la ekzemplo ne sole por la similaj societoj de la alilando sed ankoraŭ por ĉiaj ajn societoj, havantaj internaciajn rilatojn. La grandnombraj Esperantistaj filatelistoj, en la aliaj landoj, sekve de tio, posedos bonegan propagandilon kaj eble ankaŭ povos ricevi, ĉe siaj similaj societoj, saman sukceson kiel ĉe la federacio de l' Belgaj filatelistoj. La sukceso, kiun ĵus ricevis Sro Coox, estas nova progreso en la senĉesa batalado kiun, en Belgujo, ni daŭrigas por la diskonigo de Esperanto kaj estos la unua paŝo sur vojo tute nova kaj riĉa je esperoj.

Novaĵoj diversaj. — La 11an de Junio, Sro Bertrand, inĝeniero kaj delegito ĉe la Delegacio por la enkonduko de L. I., faris paroladon pri la L. I., ĉe la Universitato popola de Schaerbeek-Bruselo. La paroladanto tre detale malvolvis la demandon, en speciala maniero konigis Esperanton kaj, je l' fino, parolis pri la Delegacio. Poste Sro L. Blanjean, kiu ĉeestis ĉe tiu parolado, sciigis la aŭdantaron ke li estas Esperantisto, ke Esperanto en la nuna tempo jam povas tre utili kaj ke li jam povis sukcese uzadi tiun lingvon kun kelkaj fremduloj, kies lingvon li nesciis.

En Bruĝo Sro Witteryck, post prepara kunveno kiu bone sukcesis, komencis novan kurson de Esperanto.

Sro P. Blaise, el la « Esperantista Lovena Grupo », sciigas nin ke li tre baldaŭ faros publikan kurson de Esperanto en urba lernejo, kaj petas ke ni anoncu ke, por ĉiaj sciigoj aŭ korespondaĵoj pri la grupo Lovena, oni devas sin turni al li (205, Rue de Namur, Louvain). Novan sidejon elektis tiu grupo : Taverne St Jean, Café Monico, Rue de Diest, Louvain.

ranto. Son succès fut très grand : notre langue fut accueillie très sympathiquement et l'assemblée finalement 1°/ adhéra à la Délégation pour le choix d'une L. I. et choisit comme délégué Mr Coox, 2°/ adopta l'Esperanto comme son organe officiel pour ses relations avec les pays étrangers et nomma Mr Coox secrétaire Espérantiste.

Voilà certes un très grand succès qui fait honneur à l'initiative et au zèle de notre dévoué partisan. Cette adoption officielle de l'Esperanto par un organisme, représentant des éléments de tout un pays, est un fait d'une très grande importance et par sa signification même, et par l'influence qu'il aura sur la propagation de l'Esperanto dans le sein de cette fédération, et aussi surtout, à un point de vue plus général, par l'exemple qu'il constituera non seulement pour les sociétés similaires de l'étranger mais encore pour toutes les sociétés quelconques, entretenant des relations internationales. Les nombreux philatélistes Espérantistes de l'étranger trouveront là un excellent moyen de propagande et réussiront peut-être ainsi à obtenir de leurs sociétés respectives une décision analogue à celle que vient de prendre la Fédération des philatélistes belges. Le succès, que vient de remporter Mr Coox, marquera une étape de plus dans la lutte ininterrompue que nous menons en Belgique pour la diffusion de l'Esperanto et sera le premier pas dans une voie nouvelle et riche d'espérances.

Nouvelles diverses. — Le 11 juin dernier, Mr Bertrand, ingénieur et délégué à la Délégation pour le choix d'une L. I., a donné une conférence, traitant de la L. I., à l'Université populaire de Schaerbeek. Le conférencier a développé la question sous toutes ses faces, a signalé particulièrement l'Esperanto et, en terminant, a parlé de la Délégation. Ensuite Mr Lucien Blanjean, qui assistait à cette causerie, a fait connaître à l'auditoire qu'il était Espérantiste, qu'actuellement l'Esperanto peut déjà rendre des services signalés et qu'il avait eu l'occasion d'utiliser avec fruit cette langue avec quelques étrangers dont il ignorait l'idiome.

A Bruges, Mr Witteryck, après une réunion préparatoire qui a bien réussi, a commencé un nouveau cours d'Esperanto.

Mr P. Blaise, de l' « Esperantista Lovena Grupo », nous fait connaître qu'il va donner incessamment un cours public d'Esperanto dans une école de la ville et nous prie d'annoncer que, pour tous renseignements et correspondances concernant le groupe, l'on doit s'adresser à lui (205, Rue de Namur, Louvain). Ledit groupe s'est choisi un nouveau local : Taverne St Jean, Café Monico, Rue de Diest, Louvain.

alsmede de hoedanigheden van het Esperanto, aan de aanhoorders te doen kennen. Zijn bijval was zeer groot : onze taal werd zeer welwillend onthaald en de vergadering eindelijk, 1° kleefde het Gezantschap aan voor den keus eener L. I. en koos M. Coox als afgevaardigde, 2° nam het Esperanto aan als zijn officieel orgaan voor zijne betrekkingen met de vreemde landen en benoemde M. Coox tot esperantischen schrijver.

Ziedaar gewis een zeer grooten uitslag die eere doet aan het voorstel en den iever van onzen verkleefden partijganger. Die officieele aanneming van het Esperanto door eene vereeniging, die leden van gansch een land voorstelt, is eene gebeurtenis van zeer groot belang, en door zijne eigene beteekenis, en door den invloed welken zij zal hebben op de verspreiding van het Esperanto in den schoot van dien bond, en ook voornamelijk, onder een algemeener oogpunt, door het voorbeeld dat zij geeft niet alleen aan dergelijke maatschappijen van den vreemde maar nog aan gelijk welke maatschappijen die wederlandsche betrekkingen onderhouden. De talrijke esperantische postzegelverzamelaars van den vreemde zullen daarin een uitmuntend propagandamiddel vinden en zullen misschien alzoo gelukken van hunne wederzijdsche maatschappijen eene beslissing te bekomen in overeenkomst met deze welke de Bond der Belgische postzegelverzamelaars komt te nemen. De uitslag, welken M. Coox komt te behalen, mag aanzien worden als een tocht te meer in den onafgebroken strijd welken wij in België voor de verspreiding van het Esperanto leiden en zal de eerste stap wezen in eene nieuwe baan en rijk aan verwachting.

Verscheidene nieuwstijdingen. — *Op 11 Juni laatst, heeft M. Bertrand, ingenieur en afgevaardigde voor den keus eener L. I. eene voordracht gehouden in de volkshoogeschool van Schaerbeek, over de L. I. De voordrachtgever heeft de zaak onder alle oogpunten ontwikkeld, hij heeft voornamelijk het Esperanto besproken, en, om te eindigen, gehandeld over het Gezantschap. Vervolgens, M. Lucien Blanjean, die dat gesprek bijwoonde, heeft aan de toehoorders doen kennen dat hij Esperantist is, dat tegenwoordig het Esperanto reeds groote diensten kan bewijzen en dat hij de gelegenheid gevonden had die taal met vrucht te gebruiken, bij eenige vreemdelingen welker taal hij niet kende.*

Te Brugge, heeft M. Witteryck, na eene voorloopige welgelukte vergadering, een nieuwen leergang van Esperanto begonnen.

M. P. Blaise van de « Esperantista Lovena Grupo » laat ons weten dat hij binnen kort, in eene school der stad, een openbaren leergang van Esperanto geven zal en hij verzoekt ons aan te kondigen dat, voor alle inlichtingen en briefwisselingen over de Groep, men zich moet tot hem wenden (205, Namensche straat, Leuven). Vermelde groep heeft eene nieuwe zaal gekozen : Taverne St Jean, Café Monico, Diestsche straat, Leuven.

Bonega artikolo, subskribita de S[ro] Eug. Matthys, estis presata en la n[ro] junia de la Lovena ĵurnalo : « Klim op ».

Maurice SEYNAEVE.

Esperantista Ekspozicio en Antverpeno.

La 8[an] de Aŭgusto 1903, malfermiĝos en Antverpeno la Ekspozicio de fotografaĵoj organizota de la Antverpena societo por fotografaj kaj sciencaj lernadoj.

Dank' al la amindeco de l'komitato de tiu societo kiu, en Marto lasta, aliĝis al la Delegacio por elekto de Lingvo Internacia, grava loko estos rezervata por Esperantista Ekspozicio. De nun, ni povas anonci al niaj legantoj ke tiu vidinda fako enhavos la sekvantajn faketojn :

Komerco. — Komercaj cirkuleroj Esperante presitaj. — Artikolo de la Belga Sonorilo de Majo 1903 titolita : Adresaro de komercistoj. — Artikolo komerca de l'ĵurnalo : Lyon républicain. — Kovriloj de la Belga Sonorilo. — Artikoloj de la « Lingvo Internacia » koncerne la komercon.

Filatelo. — Vortaro por filatelistoj de R. Lemaire. — Poŝtaj kartoj farintaj rondirantan vojaĝon per Esperanto.

Ilustritaj poŝtkartoj. — Ĉiuspecaj poŝtkartoj esperante skribitaj kaj montrantaj korespondaĵojn el la ĉiuj landoj.

Sciencoj. — Broŝuretoj : Kurioza sunhorloĝo de Poljanskij. — La sunhorloĝo en Dijon de E. Boirac. — Por la estontaj kongresoj de J. Jamin. — Resanebleco de Tuberklozo (artikolo de Lingvo Internacia). — Monadologio de Leibnitz, K. T. P.

Literaturo. — Diversaj broŝuretoj de la biblioteko de D[o] Zamenhof kaj de la kolekto aprobita.

Muziko. — Diversaj muzikaj verkoj kun paroloj esperantaj.

Lernado. — Lernolibroj kaj vortaroj ĉiulingvaj.

Propagando. — Paroladoj faritaj pri Esperanto. — Diversaj ĵurnaloj esperantistaj. — Ĉiulandaj poŝtkartoj de propagando. — Nomaro de la Esperantistaj societoj. — Broŝuretoj de propagando. — Karto de Belglando montranta la lokojn kie ekzistas esperantistoj. — Artikoloj el la diversaj ĵurnaloj.

Un excellent article de Mr Eug. Matthys a paru dans le n[ro] de juin du journal louvaniste ; « Klim op ».

Maurice SEYNAEVE.

Une Exposition espérantiste à Anvers.

Le 8 août 1903, s'ouvrira à Anvers l'Exposition de photographies organisée par la société anversoise d'études photographiques et scientifiques.

Grâce à l'amabilité du comité de cette société qui, en mars dernier, a adhéré à la Délégation pour le choix d'une langue internationale, une place importante sera réservée pour l'Exposition espérantiste. Dès à présent, nous pouvons annoncer à nos lecteurs que ce curieux compartiment comprendra les subdivisions suivantes :

Commerce. — Circulaires commerciales imprimées en Esperanto. — Article de la Belga Sonorilo de mai 1903 intitulé : Recueil d'adresses de commerçants. — Article commercial du journal : Lyon républicain. — Couvertures de la Belga Sonorilo. — Articles de la « Lingvo Internacia » concernant le commerce.

Philatélie. — Dictionnaire des philatélistes de R. Lemaire. — Cartes postales ayant fait un voyage circulaire au moyen de l'Esperanto.

Cartes postales illustrées. — Cartes postales de toutes espèces écrites en Esperanto et montrant des correspondances venant de tous pays.

Sciences. — Brochures : Curieux cadran solaire de Poljansky. — Le cadran solaire de Dijon de E. Boirac. — Pour les congrès futurs de J. Jamin. — Possibilité de guérir la tuberculose (article de Lingvo Internacia). — Monadologie de Leibnitz, etc.

Littérature. — Les diverses brochures de la bibliothèque du Dr Zamenhof et de la Collection approuvée.

Musique. — Œuvres musicales diverses avec paroles en Esperanto.

Etudes. — Grammaires et dictionnaires en toutes langues.

Propagande. — Conférences faites sur l'Esperanto. — Les différents journaux espérantistes. — Cartes postales de propagande des divers pays. — Liste des sociétés espérantistes. — Brochures de propagande. — Carte de la Belgique montrant les endroits où existent des espérantistes. — Articles des divers journaux.

Een uitmuntend artikel van M. Eug. Matthys heeft verschenen in het Juni-nummer van het Leuvensch blad « Klim op ».

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Eene Esperantische Tentoonstelling te Antwerpen.

Op 8[n] Augustus, zal te Antwerpen de tentoonstelling van lichtbeelddruk, ingericht door de Antwerpsche maatschappij van photographische en wetenschappelijke studiën, geopend worden.

Dank aan de welwillendheid van het beheer dier maatschappij, die in Maart laatstleden het Gezantschap voor den keus eener wederlandsche taal aankleefde, zal eene voorname plaats aan de esperantische tentoonstelling voorbehouden worden. Reeds kunnen wij onzen lezers melden dat deze merkwaardige afdeeling de volgende onderverdeelingen zal bevatten :

Handel. — *Handelsomzendbrieven in Esperanto gedrukt. — Artikel der Belga Sonorilo van Mei 1903, getiteld : Verzameling van adressen van handelaars. — Handelsartikel van het dagblad : Lyon républicain. — Omslagen der Belga Sonorilo. — Artikels van « Lingvo Internacia » betrekkelijk den handel.*

Postzegelliefhebberij. — *Woordenboek der postzegelverzamelaars door R. Lemaire. — Postkaarten die eene omreis gedaan hebben bij middel van het Esperanto.*

Versierde postkaarten. — *Allerhande postkaarten die in Esperanto geschreven zijn en briefwisselingen vertoonen uit alle landen herkomstig.*

Wetenschappen. — *Vlugschriften : Wonderbare zonnewijzer van Poljansky. — De zonnewijzer van Dijon, door E. Boirac. — Voor de toekomende congressen, door J. Jamin. — Mogelijkheid van de genezing der tuberculose, (artikel van Lingvo Internacia). — Monadologie van Leibnitz, enz.*

Letterkunde. — *De verscheidene werken der boekerij van Dr Zamenhof en van de goedgekeurde verzameling.*

Muziek. — *Verscheidene muzikale werken met woorden in Esperanto.*

Studiën. — *Spraakkunsten en woordenboeken in alle talen.*

Propaganda. — *Voordrachten gegeven over het Esperanto. — De verschillende Esperantische tijdschriften. — Propagandapostkaarten van verschillende landen. — Lijst der Esperantische maatschappijën. — Kaart van België, de plaatsen aanwijzende waar esperantisten bestaan. — Artikels van verscheidene dagbladen.*

La ĉiuj fremduloj kiuj vizitos la komercan ĉefurbon de Belglando certe ne mankos fari viziton al tiu vidinda Ekspozicio enspacota Rue de Vénus.
Estas nedubebla ke ĝi altiros al Esperanto multajn rekrutojn por la kursoj organizotaj de la A. G. E. en la venonta Oktobra monato.

LEO.

Al la festeno edzeca.

(DE N. LEJKIN).

La tago de l'Ĉieliro de Mario forpasis. En l'urbo, inter la komercistaro, oni parolis pri baldaŭa edziniĝo de riĉa komercista filino: Ligno-komercejo estis edziĝonta je Ŝtonakirejo kun ŝtondomo kiel aldonaĵo. L'afero estis profitoporta, kaj tial oni atendis luksan edzecan festenon. Ĉe l'gefianĉoj la fianĉina patro aranĝis tian festenon kun vivantaj metrolongaj sterledoj, kun l'orkestro de Papkov, ke al la fianĉopatro, ĉe l'manĝo, restis nur « grati al si la nukon »; la tutan tagon li iradis, kiel perdinte la kapon, kaj pensadis, kion fari por « supersalti » la patron de sia bofilino rilate la edzecan tablon. Fine estis decidite, por ne estiĝi en honto, pretigi la manĝojn ĉe Franca kuiristo kaj mirigi la gastojn per riĉegeco, lukseco kaj « novmodeco ».

En la tago difinita, l'invitita Franca restoraciisto venis al la patro de l'fianĉo. La komercisto akceptis lin en sia kontoro.

— Vi estas Franco ? — li demandis.

— Jes, Franco.

— Efektiva Franco ? Nuntempe multaj Hebreoj sin nomas tiel.

— Ho ne, sinjoro, mi estas vera Franco, konata de tuta Peterburg'o.

— Mi scias ke oni vin konas! Vi sufiĉe ruinigis niajn junulojn per viaj manĝaĵoj kaj viaj ŝaŭmvinoj. Nu, se vi estas vera Franco, sidiĝu, mi petas. Vidu, mi intencas edzigi mian unuanaskitan malsaĝulon; mi volas estig i l'edzecan feston ĉe vi, kaj l'edzeca festeno....

— Bone, bone....

— Kiel bone ?.... Mi volas pretigi tian manĝon, ke la nazo de l'patro de mia bofilino jukegu sen ĉese ! Ĉu vi komprenas ? Jes ! sed ĉu ne estus prefere ke ni iru en la te-trinkejon, ĉar tie pli oportunas paroli pri l'afero ?

— Al kio ? Oni povas ankaŭ tie ĉi....

— Tie ĉi ?.... sed ĉiu ŝovas tien ĉi la nazon.... — He! kion ci perdis tie ĉi? kion ci serĉas? — li ekkriis kontraŭ sia edzino, timeme aperinta sur la sojlo.

— Lasu, Anani Erofeiĉ, lasu min aŭdi iom. Ci ja faras la festenon por mia propra ido, al la patrino estas interese aŭdi.... — ŝi mallaŭte diris.

— Nu, sidu kaj ŝlosu la parolilon! La kluzo de cia muelilo estu fermita! — Nu, sinjoro Franco, kiajn perfektaĵojn vi konsilas por la tablo ? La manĝaĵoj devas esti plej originalaj. Mallonge, elpensu tian « maĥinacion » ke la gastoj kriadu ha ! ke ili malbenadu sian sorton kaj ne sciu de kie komenci manĝi.

— Ĉu estos ankaŭ pasportoj kun rubandoj, sinjoro Franco ? — demandis l'edzino de l'komercisto.

— Kiaj pasportoj ? Kion ci volas ? - ekkriis l'edzo. — Ĉu ne estas dirite al ci ke ci silentu ?

— Jes, sinjorino, jes, pasportoj estos ! La sinjorino aludas manĝotabelon, nomaron de l'manĝoj, — diris la Franco. Se vi volas, la antaŭmanĝaĵoj estos dekkvin specoj....

— Ĉu oni ne povas — dudek ? La ĉefaĵo estas superbrili la patron de l'fianĉino. Li siatempe donis dekkvin antaŭmanĝaĵojn: vi preparu dudek, kaj li estos la venkito.

— Kiel vi volas ! Mi elpensos dudek ! — diris la Franco ridetante. Supo el testudo, daŭrigis li, kukoj kun ĉasaĵ-viando.....

— Haltu, haltu !.... Ĉu la testudoj estos kun siaj feloj kaj kirasoj ? — interrompis lin la komercisto..

— Sinjoro, mi volis diri, ke tio ĉi estos buljono testuda.

— Anani Erofeiĉ, sed la testudo estas malbenita besto, ĝi ne estas en la nomaro de l'permesitaj manĝaĵoj! Kion do faros la verkreduloj ?.... — ree enmiksiĝis la edzino.

— Ci ree parolas ? — ekkriis la komercisto kun flamantaj okuloj.

— Nu, nu, mi silentas !

La komercisto tuŝis la barbon.

- Bone ! Supo testuda, kuko.... — li diris. Cu oni ne povas fari ke la ĉasaĵo elmetu el la kukoj siajn kapojn kaj ke la nazoj de ili estu oritaj ?

— Tion ĉi oni ne faras, sinjoro.

Tous les étrangers qui visiteront la capitale commerciale de la Belgique ne manqueront pas d'aller voir cette intéressante Exposition qui sera installée Rue de Vénus.
Nul doute qu'elle attirera à l'Esperanto de nombreuses recrues pour les cours qui seront organisés par l'A. G. E. au mois d'octobre prochain.

LEO.

Al de vreemdelingen die de handelshoofdstad van België zullen bezoeken, zullen niet nalaten die belangwekkende tentoonstelling, die in de Venusstraat zal ingericht worden, te gaan bezichtigen.
Geen twijfel of zij zal voor het Esperanto menige nieuwelingen aantrekken, voor de leergangen die in de maand Oktober aanstaande, door de A. G. E. zullen ingericht worden.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

— Multaj aĵoj estas ne farataj... kio sekvas el tio ĉi? Niaj gastoj estas originalaĵamaj. La tutan semajnon ili manĝas nur barĉon kaj kaĉon, estus bone ilin dorloteti iom. La kornojn de kaprinoj oni ja origas!

— Permesu al mi agi propravole, sinjoro, kaj ĉio estos bona, — diris la Franco, karesante lin sur la genuo. — Poste sekvos sterledo preparita Ruse.

La komercisto faris nean signon.

— Pro nenio en la mondo! Sterledoj estis ĉe l'fianĉino! Mi ne volas sterledojn! Donu al ni trutojn! Jen kio jukiĝos al li la nazon! Nenio devas esti farita Ruse, ĉio Francmaniere! Preparu trutojn, enŝovu petroŝelon en iliajn buŝojn, kaj ke sure sidu rajde kankroj kun dismetitaj piedoj sur arĝentaj glavetoj. Poste ke estu kaprino kun oritaj kornoj.

— Kaprinojn oni ne povas nun trovi, sinjoro: nur vintre oni havas ilin.

— Mi bezonas ilin absolute. Nasku ilin, se vi volas, sed liveru ilin. Vi devas ankaŭ regali nin kun ostroj, sed kun tiaj, kiaj krietas...

— Bone, bone, — diris la Franco.

— Poste pretigu rostitan fazanon, el kiu elstarus pava plumo. Estas ankaŭ dirate, ke oni faras saŭcon kun muziko... ĉu ekzistas tia saŭco?

La Franco faris geston de mirego.

— Mi ne aŭdis pri tiaĵo, — li diris.

— Vi elpensu tion ĉi. Ĉu vi ne povas enmeti en l' internaĵon ian organeton? — la komercisto petis lin.

— Certege, oni povas, diris l'edzino. Kiam Karandaŝovoj, la defelistoj, edziniĝis Anna'n Dmitrovna'n, ili havis viandon kun muziko.

— Virino! je Dio, mi cin elpelos! ekkriis l' edzo. Kial ci ne povas fermi la babililon? Enprenu akvon en la buŝon kaj mutiĝu! — Nu, sinjoro Franco, faru saŭcon kun muziko kaj gelatenaĵon kun kandeloj interne, ke ili tie lumu.

— Sinjoro, nuntempe oni ne faras tion ĉi.

— Kion vi kantas? La sama manĝaĵo estis ĉe ni preparita de kuiristo Uvar Kaliniĉ, kiu nune aldoniĝis al drinkado. Unu fojon li faris ĉe ni, dum nomfesto, gelatenaĵon, stariĝis ĝin, por malvarmiĝi, sur la ŝtuparo kaj renversis ĝin per la piedo. De tiam ni ĉesis lin inviti. Sed li estas perfekta kuiristo. — Nu, sinjoro Franco, la ceteron vi mem elpensos. Kreu ian memkriantan surprizon.

La Franco kuntiris la brovojn. Li komprenis, kun kiu li havas l' aferon.

— Nu bone, - diris li post pripenso, mi pretiĝos al vi glaciaĵon, el kiu elflugos viva kanario. Cu vi estos kontenta?

La komercisto eksaltis pro ĝojego kaj ĉirkaŭprenis la Francon.

— Ho, mi dankas! Dankon, dankon por tio ĉi! Nu, kaj la prezo?

— Se la vino estos de vi, kaj la deserto de mi, — dek rubloj por ĉia persono.

— Ho! — ekĝemis la komercisto. — Tiaj elspezoj! Sed mi devos post tio ĉi pendigi min! Ne, sinjoro Franco, jen kiom vi prenu!

Li prenis de l' tablo la kalkulilon (*) kaj montris nombron La Franco faris nean kapobalancon

— Sed vi komprenu, niaj personoj ne estos multe konsumemaj. Niaj komercistoj ne manĝos tiujn testudaĵojn, ĉar malbenitojn, kaj mi mendas ilin nur por fari surprizon. — Kion vi metos sur la tablon, vi reprenos en ĝia tuteco. — Ne estu tiel kara, aminda!

La Franco faris cedan geston kaj korektis la nombron de l' kalkulilo.

— Kaj la korkoj de l' boteloj, ĉu ili havos simiajn kapojn?

— Ĉio estos dece.

— Bonege! Faru ke la fianĉina patro krevu, pro envio! — diris la komercisto.

— Kaj l'ananasoj? — rimarkigis l'edzino.

— For! aŭ mi cin mortigas!....

La Franco kaj la komercisto interdonis al si la manojn. La komercisto iris al la kaso por doni avancon.

El la rusa lingvo trad. A. KOFMAN, Odessa.

Eksplodo.

(TIEN-TSIN, 1900).

Proksime de Tien-tsino troviĝas granda Ĥina « Orienta Batalilejo ». En la jaro 1900a ĝi estis okupita de la Rusoj kiuj loĝigis tie ĉi hospitalon kun malgranda taĉmento. Sur la vasta spaco, ĉirkaŭbarita de kavo

Explosion.

(TIEN-TSIN, 1900).

Non loin de Tien-tsin se trouve un grand « Arsenal Oriental » de la Chine. En 1900, il fut occupé par les Russes qui y avaient installé un hôpital et logé un petit détachement de troupes.

Sur le vaste espace défendu par des fossés et des remparts

Uitbarsting.

(TIEN-TSIN 1900.)

Nabij Tien-Tsin bevindt zich een groot « Oostersch wapenhuis » China toebehoorend. In 1900 waren de Russen er meester van, die er een ziekenhuis ingericht en eene afdeeling van hunne wapenbenden gehuisvest hadden.

(*) Rusa aparato por kalkuloj, simila al la tiel nomata *abacus pythagoricus*, konata en la okcidenta Eŭropo.

kaj remparo, estis dislokitaj batalil — kaj monfabrikoj, batalilejoj, metal — kaj ĥemiaĵtenejoj, loĝejoj, kaj malproksime de ĉiuj estis vico da pulvokeloj. Pekingo estis almilita, la bataloj ĉesis, kaj nur ruinoj anstataŭ vilaĝoj kuŝantaj ĉirkaŭ Tien-tsino kaj en la pli granda parto de la urbo mem, en la Eŭropana kaj Ĥina partoj, aregoj de diversnaciaj soldatoj sur la stratoj kaj malafablaj rigardoj de l' popolamaso kiam Eŭropano traveturis Ĥinajn kvartalojn memorigis la militon. Tamen la « Boksoroj » ankoraŭ ne tute trankviliĝis. Rakontoj pri iliaj kolektiĝoj en najbaraj provincoj kaj pri la sangaj scenoj estintaj antaŭ nelonge en Tien-tsino streĉis iomete la nervojn kaj igis timeti neatenditan atakon al la izola kaj neforte defendita « Batalilejo ».

Unu nokton, kiam ĝia loĝantaro dolĉe dormis, subite estis ekaŭdita terura tondro, la konstruaĵoj ektremis, ekfaladis rompitaj vitroj de l' fenestroj ; — ĉiuj kun bataliloj ekkuris sur la korton demandante : « Kie la malamikoj estas ? » — La ruĝo de brulanta konstruaĵo lumigis la lokon. Tamen-ne estas pafoj, ne estas krioj ; post nelonge klariĝis, ke tio ĉi estis ne atako de « Boksoroj », sed eksplodo de pulvokelo. Ĉiuj ekiris al la loko de l' katastrofo. Proksimiĝi al la brulo estis danĝere, ĉar apud tiu ĉi kelo troviĝis ankoraŭ kvar pulvokeloj kaj estis eblaj novaj eksplodoj. Sur diversaj malproksimaj lokoj brulis disĵetitaj traboj, en la kelo de la kavo hele flamis la ĉefa lignarego.

— Rigardu, diris iu, jen kuŝas homo !

Oni direktis tien binoklon kaj vidis mortintan Ĥinon.

— Li volis ŝteli ion de la kelo, faris la eksplodon kaj mem falis ofero, klarigis alia.

— Jen ankoraŭ mortinto, apud la kelo mem, inter brulantaj traboj !

— Oh ! li moviĝas ! ekkriis unu el la fratinoj * de la Ruĝa Kruco.

— Lin turmentas la varmego de la brulo ! Lia vesto brulas ! Sur liaj piedoj kuŝas brulanta trabo ! — estis aŭditaj voĉoj.

— Kiel li turmentiĝas ! Rigardu ! li prenis ŝtonon kaj batas sian kapon por morti sin !

— Teruro ! Iu devus lin savi !

— Ne kuraĝu ! diris severe la komandanto : povas okazi nova eksplodo. La vivo de unu el mia komandataro estas por ni pli kara ol tiu de cent Ĥinoj !

étaient disséminés des manufactures d'armes et de monnaies, des dépôts d'armes, des magasins de métaux et de produits chimiques, des habitations et, dans le lointain, se trouvait une série de caves servant de poudrière. Pékin était conquise, les combats avaient cessé et, pour rappeler la guerre, on ne voyait que les ruines des villages des environs de Tien-tsin et dans la plus grande partie de la ville même, dans les quartiers européens et chinois, des groupes nombreux de soldats des diverses nations ; dans les rues, les regards peu sympathiques de la populace quand un Occidental traversait les quartiers des Célestes.

Pourtant les Boxers n'étaient pas encore entièrement apaisés. On racontait qu'ils se rassemblaient dans les provinces voisines, on relatait les scènes sanglantes qui s'étaient déroulées quelques semaines auparavant devant Tien-tsin et tout cela crispait les nerfs et faisait craindre une attaque inattendue contre l'arsenal, isolé et peu défendu.

Une nuit, lorsque la population dormait paisiblement, on entendit soudain comme un terrible bruit de tonnerre, les constructions tremblèrent, les carreaux des fenêtres se mirent à tomber ; tous s'armèrent et coururent sur la place en demandant : Où sont les ennemis ? La lueur d'un bâtiment en feu éclairait la place, mais on n'entendait ni coups de fusil, ni cris. Peu après, on s'expliqua qu'il ne s'agissait pas d'une attaque des Boxers, mais de l'explosion d'un magasin à poudre. Chacun se rendit sur les lieux de la catastrophe. S'approcher de la fournaise était dangereux, car près de ce dépôt il y en avait quatre autres et de nouvelles explosions pouvaient se produire.

En différents endroits éloignés brûlaient des poutres éparpillées ; dans un des souterrains voisins de l'enceinte flambait le principal dépôt de bois.

— Regardez ! dit quelqu'un, un homme gît là.

Une lunette d'approche dirigée de ce côté fit voir un Chinois mort.

— Il voulait voler dans la cave, il a causé l'explosion et il est mort victime, expliqua un autre.

— Encore un mort près de la cave même, entre les poutres flambantes !

— Oh ! il remue ! s'écria une des sœurs de la Croix Rouge.

— La grande chaleur de l'incendie le tourmente horriblement, ses vêtements brûlent !

— Comme il souffre ! Regardez, il prend une pierre et se frappe la tête pour se tuer !

— Horreur ! Que quelqu'un le sauve !

— Que personne ne l'ose ! dit sévèrement le commandant, une nouvelle explosion pourrait se produire. La vie d'un de mes hommes vaut plus que celle de cent Chinois.

Op de ruime opene plaats, versterkt door grachten en vestingen, waren hier en daar gebouwen voor 't vervaardigen van wapenen en 't slaan van munten, bewaarplaatsen voor wapenen en scheikundige voortbrengselen, woonplaatsen, en in de verte bevond zich eene reeks kelders die tot kruitmolen dienden. Pekin was ingenomen, de gevechten geëindigd, en om den oorlog te herinneren, zag men niets anders dan de puinen der dorpen rond Tien-Tsin, en in het grootste gedeelte der stad zelve, in de europeesche en chineesche kwartieren, talrijke groepen van soldaten uit verschillige landen ; in de straten de vijandige oogslagen der ingezetenen, wanneer een uit het Westen de hemelsche wijken doortrok.

De Boxers nogtans waren niet geheel en gansch bedaard. Er werd verteld dat zij in de naaste gouwen bijeenverzamelden, bloedige gebeurtenissen eenige weken vroeger vóór Tien-Tsin voorgevallen werden aangehaald ; dit alles deed de zenuwen omkrimpen en eenen onverwachten aanval vreezen tegen het eenzaam en weinig versterkt wapenhuis.

Zekeren nacht, wanneer de bevolking in een gerusten slaap lag, werd al met eens als een schrikkelijke donderslag gehoord, de woonplaatsen schudden heen en weder, de ruiten vielen uit de vensters ; allen vatteden de wapens en liepen de plaats in al roepen : waar zijn de vijanden ? De gloed van een brandend gebouw verlichtte de plaats, maar noch geweerschoten, noch geroep werd gehoord. Een weinig daarna, was het duidelijk dat er geen aanval van Boxers in 't spel was, maar de ontploffing van eenen buskruitmolen. Iedereen liep naar de plaats van het onheil. Te dicht bij den vuuroven naderen was onvoorzichtig, want bij deze bewaarplaats waren er vier andere, en nieuwe ontploffingen konden gebeuren.

Op verscheidene afgewijderde plaatsen brandden verspreide balken ; in een der onderaardsche kelders, dicht bij het gebouw, brandde de bijzonderste bewaarplaats van hout.

— Ziet ! Er ligt daar een man !

Een verrekijker langs daar gericht liet een dooden Chinees zien.

— In den kelder wilde hij stelen, hij is de oorzaak der ontploffing en stierf, slachtoffer van zijne euveldaad, vertelde een ander.

— Nog een lijk bij den kelder zelve, tusschen de laaiende balken.

— Oh ! Hij roert ! roept eene der zusters van het Roode Kruis uit.

— De hevige hitte van den brand pijnigt hem schrikkelijk, zijne kleederen branden !

— Schrikkelijk ! Dat iemand hem ter hulpe kome !

— Dat niemand dit wage ! zegt op strengen toon de bevelhebber, eene nieuwe ontploffing is mogelijk. Het leven van eenen mijner mannen is meer waard dan dit van honderd Chineezen.

— Onmogelijk ongevoelig toeschouwer te blijven van zulkdanig lijden ! roept eene zuster van 't Roode Kruis uit.

* Regiliistinoj.

— Estas neeble rigardi trankvile tiajn turmentojn! ekkriis alia fratino de la Ruĝa Kruco.

— Bezonas mortigi lin per pafo! diris unu el la oficistoj de la hospitalo. Petrenko, li sin turnis al unu el la soldatoj, — vi bone trafas, pafu!

La soldato malafable ekrigardis la parolanton, poste la komandanton; la lasta diris: Pafu! kaj deiru al la domo.

— Pafu! Petrenko, daŭrigis la oficisto, kaj mi pafos.

Du pafiloj malrapide leviĝis kaj direktiĝis al la Ĥino; la fratino mallaŭte ekkriis kaj deturnis sin de la terura sceno.

— Haltu! diris ies voĉo, — kaj unu el la servosoldatoj ekkuris al la Ĥino kaj kaptis la trabon, premintan lin, por deĵeti ĝin.

Laŭ lia ekzemplo kelkaj homoj, inter kiuj estis ankaŭ la oficisto proponinta pafi, alkuris al la brulejo kaj komencis helpi al la servosoldato. En la aro de l' rigardantoj ekaŭdiĝis ekĝemoj de l' faciliĝita koro.

La Ĥino post nelonge estis liberita de la traboj, lia vesto estingita kaj li deportita en la hospitalon. La disciplino estis rompita, sed la homeco savita.

S. POLJANSKIJ.

Deziras Korespondadi.

25. S^ro^ Gustave Osselaer, stenografiisto, rue aux Tripes, Louvain. (Belglando) kun geesperantistoj pri ĉiuj aferoj, precipe pri stenografio, per ilustritaj — aŭ ne — kartoj kaj leteroj.

26. S^ro^ Carlos Charrier, callé Zabala, 77, Montevideo (Uruguay) deziras interŝanĝi poŝtkartojn ilustritajn kun alilandaj Esperantistoj. Ĉiam respondos.

27. Leŭtenanto Gustaf Westerlund, Falun (Svedujo) deziras interŝanĝi Svedajn poŝtsignojn kontraŭ tiuj el Kongolando.

Novaj Libroj.

Oni anoncas la aperon de la sekvantaj novaj lernolibroj:

1e La Nova Germana gramatiko de Sro L. E. Meier kun ekzercaro kaj vortaretoj; kosto: 1mko, 50pfoj; sin turni al la eldonisto: J. Lindaŭersche Buchhandlung (Schöpping), München (Bavière).

2e Hungara lernolibro kun gramatiko kaj vortaretoj, eldonita de Sro Paul de Lengyel, en Szegzard (Hungarujo) kosto: 1.50 krono hungara. (1.60 franko).

3e Nova lernolibro por Estoj (Rusanoj) kun gramatiko kaj traduko de la Ekzercaro de Dro Zamenhof. Kosto: 20 kopekoj, ĉe Sro J. A. Rahamegi en Reval.

4e Propaganda broŝuro, eldonita de la Stokolma Klubo. Kosto: 25 öroj (0.30 franko); sin turni al Sro P. Ahlberg, 50 Döbelnsgatan en Stokolmo.

5e Adresaro de Esperantistoj (Serio XXIII); kosto: 0.40 franko. Sin turni rekte al Dro Zamenhof, ul Dzika no 9 en Varsovio. (Warzawa), Ruslando.

6e « Unuaj lecionoj de Esperanto » teksto Franca en literoj « Braille » por la blinduloj, de Sro Th. Cart. Kosto: 5 frankoj. Paul Fruictier, 27, Bd Arago Paris.

7e Ŝlosileto por Germanoj, propaganda broŝuro: kosto 10pfoj 50 ekz. = 4,50 Mk, 100 = 8 Mk. Sro Th. Ĉejka Bystrice-Hostyn, Moravie-Autriche.

8e La Vojo, kanto Esperantista, Poemo de Dro Zamenhof, muziko de René Deshays. Prezo 35 centimoj ĉe la sekretario de la grupo Esperantista, 10 pl. de la Bourse, Paris.

— Il n'est pas possible de demeurer spectateur impassible de tels tourments! s'écrie une sœur de la Croix Rouge.

Il faut le tuer d'un coup de fusil! dit un des internes de l'hôpital.

— Petrenko, fit-il en s'adressant à l'un des soldats, tu sais tirer; tue-le!

Le soldat regarda méchamment son interlocuteur, puis le commandant. Celui-ci dit: Tire! et retourne au quartier.

— Tire! Petrenko, continua l'interne, et je tirerai aussi.

Deux fusils se levèrent lentement et furent dirigés vers le Chinois. La sœur poussa un petit cri et détourna le regard de la terrible scène.

— Arrêtez! dit une voix. Et un des soldats de garde courut au Chinois, saisit la poutre qui l'écrasait pour la jeter sur le côté.

Suivant son exemple, quelques hommes parmi lesquels l'interne qui avait proposé de faire feu sur le malheureux s'élancèrent vers le foyer de l'incendie pour aider le brave soldat. Dans les rangs des spectateurs on percevait le battement des cœurs soulagés.

En peu de temps le Chinois était retiré d'entre les poutres, ses vêtements éteints et il était transporté à l'hôpital.

La discipline avait subi une atteinte, mais l'humanité avait vaincu!

Traduit de l'Esperanto par Lucien BLANJEAN.

— Schiet hem dood! zegt een kostganger van het ziekenhuis.

— Petrenko, zegt hij aan eenen der soldaten, schieten dat kunt gij, dood hem!

— De soldaat bezag onvriendelijk eerst zijnen aanspreker, dan den bevelhebber. Deze laatste zegde: Schiet! en ga terug naar het kwartier.

— Schiet! Petrenko, voegde de kostganger er bij, ik zal ook schieten.

Twee geweren gingen traagzaam omhoog en werden naar den Chinees gericht. De zuster liet een kleinen kreet hooren en wendde het gezicht van dit droevig schouwspel af.

— Staat! zegt eene stem. En een der wachten liep naar den Chinees, nam den balk die hem verplette, en smeet hem op zijds.

Naar zijn voorbeeld, eenige mannen waaronder de kostganger, die voorgesteld had op den ongelukkige vuur te geven, snelden naar den brand ten einde den moedigen soldaat te helpen. In de rijen der toeschouwers hoorde men het kloppen van verlichte harten.

In weinig tijd was de Chinees van tusschen de balken gehaald, zijne kleederen gebluscht en naar het hospitaal gedragen.

De krijgstucht was miskend geweest, maar de menschlievendheid had overwonnen.

Vertaald door A.-J. WITTERYCK.

Principaux Manuels en langue française.

en vente aux dépôts de la Maison HACHETTE & Cie *et chez* SPINEUX & Cie *à Bruxelles.*

Grammaire et exercices de la langue Internationale Esperanto par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1.50 frc (port en plus.)
L'Esperanto en 10 leçons par TH. CART et M. PAGNIER. — Prix 0.75 (port en plus.)
Dictionnaire Esperanto-Français par L. DE BEAUFRONT. — Prix 1,50 (port en plus)
Vocabulaire Français-Esperanto par TH. CART, M. MERCKENS et P. BERTHELOT. Prix 2.50 (port en plus.)

Nederlandsche Handboeken.

Bij den schrijver te Hilversum (Holland) — **Volledig Leerboek der opkomende wereldtaal Esperanto**, door DREVES UITTERDIJCK, Trompschool, Hilversum. — Prijs : fl : 1.50 (3.75 fr.) verzendingskosten daarboven.

Bij den drukker van *La Belga Sonorilo*, Nieuwe Wandeling, 4, Brugge : **Het Esperanto in tien lessen**, aan fr. 0,50.

La « *BELGA SONORILO* » acceptera des annonces à des prix très réduits dont on trouvera le tableau ci-dessous.

Ces annonces devront satisfaire aux conditions suivantes :

1° Etre rédigées exclusivement en Esperanto ;

2° Emaner de personnes s'engageant à correspondre en Esperanto ,

3° Les annonces doivent être prises pour une année entière.

1/16	de page	annuellement	fr.	8.00
1/8	»	»	»	15.00
1/4	»	»	»	28.00
1/2	»	»	»	50.00

De « BELGA SONORILO » *aanveerdt aankondigingen aan zeer matige prijzen, van welke men hieronder de tabel vindt.*

Die aankondigingen moeten aan de volgende voorwaarden voldoen :

1° Opgesteld zijn uitsluitelijk in Esperanto ;

2° Gegeven zijn door personen die zich verplichten in Esperanto te schrijven ;

3° De aankondigingen moeten genomen worden voor een gansch jaar.

1/16	*bladz.*	*jaarlijks*	*fr.*	*8.00*
1/8	»	»	»	*15.00*
1/4	»	»	»	*28.00*
1/2	»	»	»	*50.00*

LA PERILO DE LA GAZETISTARO.

(L'INTERMÉDIAIRE DE LA PRESSE).

15, rue Ste Gudule, BRUXELLES.

Legas, tradukas, detranĉas ĉiujn ĵurnalojn gazetojn kaj revuojn de la tuta mondo kaj sendas, el ili, ekstraktojn pri ĉiuj objektoj.

Ĉiu kiu deziras interesadiĝi je ia demando, abonas l'Intermédiaire de la Presse.

Prezarojn pri abonoj oni sendas laŭ demando.

Oni korespondas en Esperanto.

POŜTAJ KARTOJ

kun desegna titolo de la « *BELGA SONORILO* » riceveblaj de So A.-J. Witteryck en Bruges.

Prezo de la cento : 1,25 franko.

SPINEUX & CIE

— FREMDA LIBREJO —

FONDITA EN 1833

62, Montagne de la Cour

BRUSELO.

Telefono 3688 — Telefono 3688

Libroj eldonitaj de HACHETTE & CIE

Vendas ĉiujn esperantistajn librojn kaj, ĝenerale, ĉiujn librojn verkitajn en ia lingvo.

KORESPONDANTOJ EN ĈIUJ ALIAJ LANDOJ.

ONI KORESPONDAS ESPERANTE.

Ĉiuj verkoj kiuj eliras el la presejo de nia

« *Belga Sonorilo* »

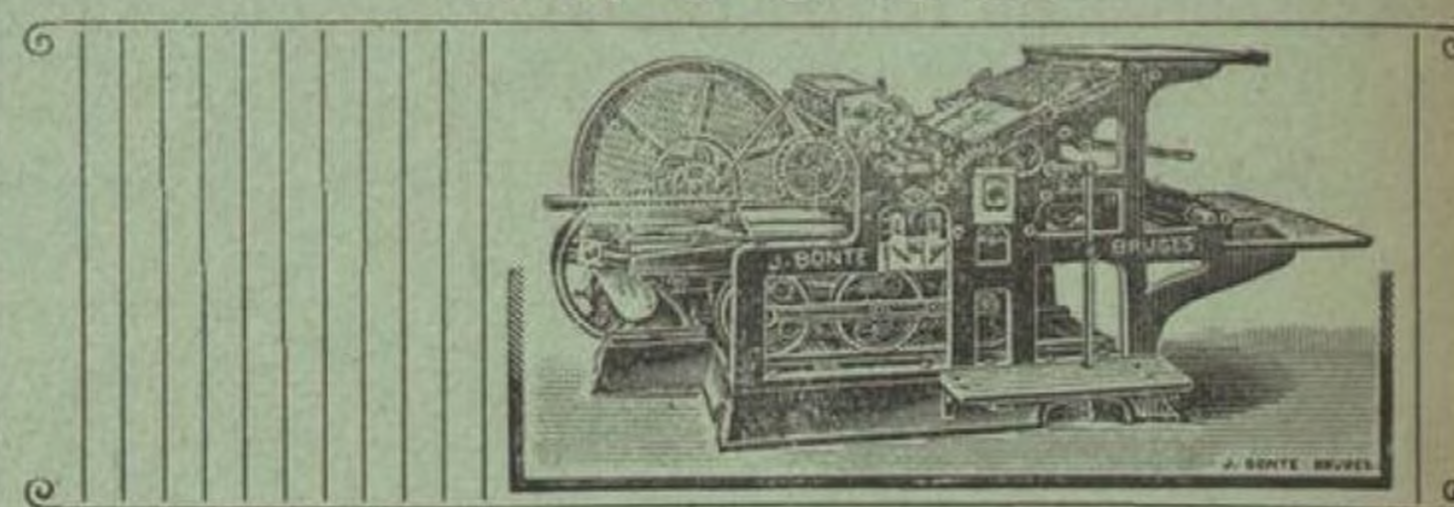
estas presitaj kun la plej akurata zorgo kaj rapideco. Se vi deziras presigi verkojn, petu pri la prezoj kaj modeloj.

⁂ KOMERCEJO ⁂

JULES BONTE

Rue des Bouchers, 55

BRUGES.

Tuta aranĝigo de presejoj. — Fabrikado de maŝinoj por presi. — Ĉiuj iaj specoj da literoj kaj duailoj. — Broĉiloj per nikelfadeno, altranĉiloj, premiloj por atlasigi, numerigiloj, inkoj, kliŝaĵoj, k. t. p.

Post peto, oni sendas, senpage, modelojn kaj prezarojn.

KELKAJ FLOROJ ESPERANTAJ.

Ilustrita Legolibro

DE A.-J. WITTERYCK.

Prezoj por unu numero	En Belgujo : franko : 0,20
	En eksterbelgaj landoj : fr. 0,25
Prezoj por kvin numeroj	En Belgujo : franko : 0,75
	En eksterbelgaj landoj : fr. 1,00.

Sin turni al A.-J. WITTERYCK, BRUĜO.

VENDEJO KONFIDINDA.

J. PRINGIERS, peltisto

Rue de la Monnaie, 41, BRUGES.

Havas la honoron sciigi sian multnombran klientaron ke li ĵus novigas sian kolekton da komercaĵoj, estas diri pli ol kvin mil novpecoj da felaĵoj diversaj. — Speciala metiejo por reuzebligi. — Purigo kaj novigo de ĉiuj iaj formoj de felaĵoj; sola vendejo kiu ĝi mem fabrikas la felaĵojn en Bruĝo.

“ *Universala gluo* ”

ESTAS LA PLEJ BONE.

Tenejo por Eŭropo ĉe So Witteryck-Delplace, Bruĝo (Belgujo). Oni akceptus agenton en ĉia lando.

NI REKOMENDAS LA PLUMOJN

BAIGNOL kaj FARJON de Parizo.

Sin turni al So WITTERYCK-DELPLACE, BRUĜO, tenejo por Belgujo. — Pli ol 500 specoj.